انعکاس خطبه‌ی بیست و ششم در دو موضع از بحارالانوار

شاگرد: فقط همین تعبیر «مستشهد بکلیة الاجناس» را می‌فرمایید؟

استاد: خیر؛ این خطبه‌ای که مشتمل بر این عبارت است، منظور است. در جلد چهارم بحارالانوار این خطبه آمده است که برای آن بیانات‌ی هم دارند. یکی هم در جلد نود چاپ اسلامیه آمده است. نمی‌دانم نسخه‌های چاپی سقط دارد یا اتفاق دیگری افتاده است. مرحوم مجلسی در مرآة العقول، مطالب خیلی خوبی دارند. اما خُب، مرآة العقول شرح کافی است. الآن این «مستشهد بکلیة الاجناس» در مرآة العقول نیست؛ چون در کافی نیست. مرحوم مجلسی شرح تهذیب هم دارند، اما این باز در تهذیب هم نیست. یعنی درجایی‌که ما می‌توانستیم این «کلیة الاجناس» را در کلمات علامه‌ی مجلسی سراغش را بگیریم، همین کتاب توحید بحار الانوار بود. همین خطبه را، در کتاب توحید بحارالانوار، شرح کرده‌اند اما این تعبیر «مستشهد بکلیة الاجناس» را شرح نداده‌اند و از آن در شده‌اند. اگر ما خبر نداشتیم که این در دعا هست و مرحوم مجلسی در جلد هشتاد و هفت، ذیل آن دعا، این را توضیح دادند، می‌گفتیم دیگر از مرحوم مجلسی توضیحی برای «کلیة الاجناس» نداریم. اما الحمدللّه در دو جا بوده است. در جلد چهارم بحارالانوار آن را توضیح ندادند. در صفحه‌ی دویست و بیست و هفت، عبارت قبلی را که ما بحث کردیم، دارند. «تخوم» را توضیح داده‌اند و بعد فرموده‌اند: «قوله علیه‌السلام کفی باتقان الصنع». از این فقره‌ها در شده‌اند. آیا در نسخه‌های خطی بوده است و در چاپ نیامده است؟ باید مراجعه کنیم. خیلی تعجب است. مرحوم مجلسی در نمی‌شوند و همه را خوب توضیح می‌دهند. در اینجا چیزی ندارند.

اما الحمدللّه در جلد نود اسلامیه، صفحه‌ی دویست و بیست و هفت آن را شرح کرده‌اند. جالب این است که هر دوی آن‌ها، صفحه دویست و بیست و هفت است. من عبارت‌ایشان را بخوانم:

بازبینی #1
ایجاد شده 27 ژوئیه 2024 15:30:12 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 ژوئیه 2024 15:35:53 توسط ... .